



علوم تجربی

درسنامه‌ی درس ۱۳



زیستگاه

موجودات این جهان دو دسته اند: موجودات زنده و موجودات غیر زنده

ویژگی های موجودات زنده:

- ۱- نفس می کشند.
- ۲- رشد می کنند.
- ۳- تولید مثل می کنند.
- ۴- حرکت می کنند.
- ۵- غذا می خورند.

******* موجودات زنده خود به دو دسته ی گیاهان و جانوران تقسیم می شوند.

موجودات غیرزنده مانند خاک، نور، آب، هوا، میز و صندلی و

گیاه خوار و گوشت خوار

به جانورانی که از گیاهان تغذیه می کنند، گیاه خوار می گویند. (مانند ملخ)

به جانورانی که از جانوران دیگر تغذیه می کنند، گوشت خوار می گویند . (مانند شیر)

به جانورانی که هم گیاه و هم گوشت می خورند، همه چیزخوار می گویند. (مانند گنجشک)

زنجیره ی غذایی:

به ارتباط غذایی بین چند موجود زنده زنجیره ی غذایی می گویند.

ملخ برگ گیاه را می خورد . رابطه ی گیاه با ملخ را

به صورت زیر نشان می دهند.

برگ گیاه ← ملخ



بسیاری از زنجیره های غذایی با هم **ارتباط** دارند؛ یعنی برخی از جانوران در چند زنجیره ی غذایی **مشترک** هستند. بنابراین، اگر در یک زنجیره ی غذایی، غذای جاندار کم شود، آن جاندار می تواند غذای خود را از زنجیره های غذایی دیگر به دست آورد.

شبکه ی غذایی: از ارتباط چند زنجیره ی غذایی، شبکه ی غذایی به وجود می آید.

زیستگاه: هر موجود زنده در جایی زندگی می کند که برای تغذیه، تنفس، رشد، تولیدمثل و حرکت کردن او مناسب باشد. به این مکان زیستگاه آن موجود زنده می گویند. مثلا زیستگاه کرم خاکی، خاک مرطوب گلدان یا باغچه است.

رودخانه، دریا، جنگل، بیابان و حتی گلدان خانه ی شما هر کدام یک زیستگاه است.

حفاظت یا تخریب زیستگاه ها

انسان ها گاهی با فعالیت های خود مثل جاده سازی، ساختن شهرک و کارخانه زیستگاه ها را از بین می برند. دود کارخانه ها، ریخته شدن فاضلاب ها در رودخانه ها و دریاها، زباله ریختن در طبیعت همگی از عواملی هستند که باعث تخریب زیستگاه موجودات می شوند.



برخی زیستگاه ها توسط سازمان محیط زیست محافظت می شوند تا درختان و حیوانات آنجا قطع و یا شکار نشوند.

سهم ما در حفاظت از زیستگاه ها:

همه ی ما انسان ها وظیفه داریم در حفظ و نگه داری زیستگاه ها تلاش کنیم؛ زیرا با نابودی هر زیستگاه، زندگی تعدادی از جانداران به خطر می افتد.

من برای حفاظت از زیستگاه ها:

- هرگز جانوری را در قفس نگه نمی دارم زیرا هر جانور باید در زیستگاه خود زندگی کند.
- هرگاه به جنگل، مزرعه و بوستان می روم، به گیاهان و جانوران آسیب نمی رسانم.
- در فعالیت های حفظ محیط زیست شرکت می کنم.
- وقتی با خانواده ام به گردش می روم، حتماً هنگام برگشت، آتش را خاموش می کنم.
- در محیط زیست زباله رها نمی کنم و حتی زباله های ریخته شده در طبیعت را جمع می کنم.